

R O M A N I A
MINISTERUL EDUCATIEI NATIONALE
Str. Gen. Berthelot 28-30, Bucuresti – 70738, Tel.& Fax. (+40 1) 310.4214/3145420

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII MAGHIARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ

Aprobată prin OMEN nr. 3046/29.01.2014

NOTA DE PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor de istorie din învățământul preuniversitar care se prezintă la examenele pentru obținerea definitivatului.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare în învățământul preuniversitar. Competențele vizate cu precădere au fost:

I.1. Competențe pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social

- competența de a elabora obiective și de a anticipa rezultatele
- competența de relaționare interpersonală
- competența de autoreînnoire echilibrată

I.2. Competențe pentru profesia de cadru didactic

A. Competențe de bază

- comunicativitatea
- empatia
- învățarea
- conducerea - analiza, diagnoza, prognoza, proiectarea, organizarea, îndrumarea, dirijarea, evaluarea, decizia
- valorizarea conținutului
- cercetarea și inovarea practicii școlare și extrascolare
- cunoașterea elevului
- creativitatea

B. Profilul de competență al cadrului didactic

B.1. Competența în specialitate

- *la nivel teoretic: competențele de*
 - a asimila conținutul științific propriu disciplinei predate
 - a realiza corelații intra-, inter- și pluridisciplinare
 - a prelucra, actualiza, esențializa, ilustra, reprezenta și dezvolta conținutul
 - a surprinde valențele formative ale conținutului
- *la nivel operational: competențele de*
 - a structura asimilarea conținuturilor
 - a dirija asimilarea informațiilor
 - a forma modul de gândire specific disciplinei predate
 - a valoriza conținutul obiectului de învățământ
 - a comunica fluent, expresiv și coerent
- *la nivel creator: capacitățile de*
 - a adapta conținuturile specificului dezvoltării psihice stadiale a elevilor
 - a stimula dezvoltarea maximală a potențialului fiecărui elev
 - a dirija surprinderea și rezolvarea problemelor
 - a dezvolta conținuturile și strategiile didactice

B.2. Competente metodice

- *la nivel teoretic: competentele de*
 - a asimila continutul didacticii de specialitate
 - a realiza corelatii între continuturile asimilate
 - a adapta si dezvolta continuturile în situatii educationale specifice
 - a înțelege obiectivele actuale ale predarii istoriei și tradițiilor minorității maghiare
 - a înțelege raporturile între disciplinele psihopedagogice si didactica de specialitate

- *la nivel operational: competentele de*
 - a analiza si decide modul de aplicare a teoriei didactice în situatii educationale specifice
 - a personaliza continuturile
 - a proiecta activitati scolare si extrascolare adecvate
 - control, evaluare si reglare-autoreglare
 - a forma la elevi capacitati de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere si autoreglare etc.
 - a forma si dezvolta motivatia pentru învățarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare

- *la nivel creator: capacitatile de*
 - empatie
 - adaptare la situatii atipice
 - a inova practica educativa
 - a dezvolta aptitudinile, talentele elevilor
 - sociabilitate si cooperare

PROGRAMA PENTRU EXAMENUL DE DEFINITIVARE

Istoria și tradițiile minorității maghiare

- Descălecatul și întemeierea statului maghiar: aspecte sociale, economice, politice.
- Voievodatul medieval al Transilvaniei.
- Întemeierea Principatului Transilvaniei.
- Umanism și reformă în Ungaria și Transilvania.
- Transilvania în Imperiul Habsburgic. Războiul curuților condus de Francisc Rakoczi al II-lea.
- Transilvania în Imperiul Habsburgic. Reformele Mariei Tereza și ale lui Iosif al II-lea.
- Epoca reformelor de la începutul sec. XIX. în Ungaria și Transilvania.
- Revoluția din 1848 în Ungaria și Transilvania.
- Concilierea cu Habsburgii din 1867.
- Economie, societate și cultură în Austro-Ungaria.
- Primul război mondial și consecințele lui.
- Maghiarii din Transilvania în perioada interbelică.
- Al doilea război mondial și consecințele lui.
- Maghiarii din Transilvania în perioada comunistă.
- Maghiarii din Transilvania după 1989.
- Tradițiile minorității maghiare: tradiții, cultură materială, viață spirituală.

Bibliografie:

1. Magyarország története tíz kötetben, szerk. Ránki György, Budapest, 1976-1989.
2. Erdély története. I-III. Budapest, 1986.
3. Engel Pál: Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig. Budapest, 1990. (Magyarok Európában.I.)
4. Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440-1711. Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.)
5. Kosary Domokos: Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867. Budapest, 1990. (Magyarok Európában III.)
6. Magyar András: Rákóczi és az erdélyi kurucmozgalom. Csíkszereda, 2003.
7. Trócsányi Zsolt: Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben, 1690–1740. Bp. 1988.
8. Zimányi Vera: Óra, szablya, nyoszolya. Életmód és anyagi kultúra Magyarországon a 17–18. században. Bp. 1994.
9. Gyáni Gábor –Kövér György: Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól a második világháborúig. Bp. 2001.
10. Gergely András (szerk.): 19. századi magyar történelem 1790-1918. Budapest, 1998.
11. Mikó Imre, Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig. Budapest, 1941.
12. Romsics Ignác, Magyarország története a XX. században, Budapest, 2000.
13. State and Minority in Transylvania, 1918-1989. Studies on the History of the Hungarian Community, Atlantic Studies on Society in Change, No. 142, edit. Romsics Ignac, Hunyadi Attila Gabor, Columbia University Press, New York, 2012.
14. Toth Szilárd, Partidul Maghiar și problema minorității maghiare în Parlamentul României în perioada interbelică, Cluj-Napoca, 2008.
15. Pozsony Ferenc: Erdelyi nepszokások. Kolozsvár, 2006.

Didactica de specialitate

- Rolul predării istoriei și a tradițiile minorității maghiare. Țelul educativ al materiei.
- Momentele lecției în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare – exemple practice.
- Metode și procedee didactice în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare.
- Materiale didactice și modul lor de utilizare în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare.
- Strategii și tehnici de proiectare și structurare a predării.
- Predarea conținuturilor de istoria și tradițiile minorității maghiare.
- Tehnici de evaluare.
- Formarea celor 8 competențe cheie – recomandarea Comisiei Europene, adoptată de România în 2008.
- Formarea competențelor cheie recomandate de Comisia Europeană – exemple practice.

Bibliografie:

1. Birta-Székely Noémi, A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig, Ábel kiadó, Kolozsvár, 2010.
2. Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk.): Pedagógiai Kézikönyv, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2007.
3. Falus Iván (szerk.), Didaktika, Nt, Budapest, 1998.
4. Hunyady Györgyné-M. Nádasi Mária: Osztályozás? Szöveges értékelés? Dinasztia Könyvkiadó, Budapest, 2004.
5. Bagdy Emőke, Telkes József, Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában, NT. Budapest, 1993.
6. Knausz Imre, A tanítás mestersége, Egyetemi jegyzet, 2001. www.mek.iif.hu
7. Buzás László, A csoportmunka, Budapest, 1974.
8. Nagy Sándor, Az oktatás folyamata és módszerei, Budapest, 1993.
9. Stamatescu M., Predarea – învățarea istoriei și noile tehnologii de informare și documentare, București, 2000.
10. Tănasă Gheorghe, Metodica predării-învățării istoriei, Iași, 1996.
11. Toth Szilard, A történelemtanítás didaktikája, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2009.
12. Toth Szilard, A történelemtanítás módszertana, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005.
13. Acquiring Key Competences through heritage education, Lies Kerkhofs, Landkommanderij Alden Biesen, 2011, coautori: Jaap Van Lakerveld, Ingrid Gussen, Christa Bauer.
14. Acquiring Key Competences through heritage education: <http://the-aqueduct.eu/?lang=ro>